

Az orosz energiafüggőség csökkentése körkörös gazdasággal

Gyakorta tartok előadást a környezeti fenntarthatóságról, ahol rendszerint felmerül a közönség részéről, hogy a fogyasztók személyesen mit tehetnek a klímavédelem érdekében. Ilyen esetekben válaszként érkezik a hallgatóságtól a kézenfekvőnek tűnő megoldás: a szelektív hulladékgyűjtés. Kétségtelen, hogy számít, tudatosak vagyunk-e a szemetünk kezelésében, de néha muszáj lelemboznunk a lelkes szelektálókat. Amit a lakosság tehet a hulladéklerakó csökkenése érdekében, az kis túlzással csepp a tengerben.

Az Európai Unióban tíz kilogramm hulladékból mi fogyasztók kevesebb mint egy kilogrammot állítunk elő. Szemetünk elsősorban többsége a kereskedelem és az ipar különböző területein képződik. Ennek ellenére a hulladék mennyiségének mérséklését célzó uniós szabályozások eddig főként nem az előállítás, hanem a felhasználás oldaláról igyekeztek megoldani a problémát.

Az egyszer használatos műanyagok bizonyos körének kivezetése, a lerakókban elhelyezhető települési hulladék

LITKEI MÁTÉ,
környezetgazdálkodási
mérnök

Úgy tűnik, ezen a fronton változások elé nézünk. Az Európai Bizottság új, fenntartható termékek forgalomba hozatalával kapcsolatos javaslatcsomagja ugyanis olyan, szigorúbb tájékoztatási kötelezettséget ír elő a gyártó számára, amelynek segítségével pontosabb képet kaphatunk a vásárolt termék anyagösszetételéről és környezeti lábnyomáról. A gyártó saját költségén megemelt felelősséget visel majd az előállított termék ártalmatlanításáért. Az újrahasznosítás hatékonyságát és a fogyasztóvédelmet is támogatandó, a tervek szerint 2023-tól fokozatosan bevezetik a digitális termékútlevélet. A bizottság célja, hogy az árucikkék, különösen a textilipari és építőipari termékek, 2030-ig minél nagyobb arányban tartósak, újrahasználatos, újrahasznosíthatók és javíthatók legyenek. Ennek érdekében az EU tagállamainak 2025. január 1-jéig létre kell hozniuk a háztartásokból származó textilanyagok hulladékgyűjtési rendszerét, az építési anyagoknál pedig többek között egy átfogó közös adatbázis terve merült fel.

beruházunk egy-egy ruhára, elektromos kutyüre, bútorra, mivel azok ritkábban romlanak el, vagy javíthatók, akkor összességében még mérséklődhetnek is a kiadásaink. Nem beszélve arról, hogy egy olyan világban, ahol elképzelhető, hogy hosszabb távon alap- és nyersanyag-, így árucikkhiányra kell berendezkednünk, még lehet, hogy van is ráció a gyártás és a fogyasztás együttes visszafogásában. Munkaerőpiaci szempontból a visszafogottabb gyártási kapacitások alacsonyabb foglalkoztatást eredményezhetnek, bár erre az EU azt mondja, hogy ezzel párhuzamosan az újrahasznosítás, valamint a karbantartási és szervizpiaci munkahelyeket hozhat majd létre. Meglátjuk.

Ami azonban egyértelmű előnyük lehet a terveknek, az a környezeti terhelés, és azzal együtt az energiaszükséglet visszafogása. Ha egy termékből kevesebb jön le a futószalagról, akkor kevesebb energia szükséges az előállításához, amelyet jórészt még fosszilis energiaforrások égetésével állítunk elő. Így kevesebb üvegházhatású gáz kerül a légkörbe, nem képződik annyi hulladék, és az előállítás energiaigénye is csökken.

maximálása 10 százalékban és a kommunális hulladék 65 százalékos újrahasznosítási rátájának előírása 2035-ig inkább a lakossági felelősséget feszegetik. Az elmúlt évek intézkedései érintetlenül hagyták például a tervezett elavulás problémáját, ami posztmodern korunk legsúlyosabb fogyasztóvédelmi kérdése.

A tervezett elavulás lényege, hogy a gyártók a termékeket szándékosan olyan minőségben és formában dobják piacra, hogy azok élettartama rövid legyen, az árucikket ne lehessen hosszabb időn át használni, javítani, fejleszteni. A tudatos üzleti modell célja a tömegtermelés feltételeinek és a nyereséesség növelésének biztosítása, hiszen ha valami túl sokáig és túl jól működik, akkor abból nem vesznek majd újat az emberek.

Az Európai Bizottság új, fenntartható termékek forgalomba hozatalával kapcsolatos javaslatcsomagja olyan, szigorúbb tájékoztatási kötelezettséget ír elő a gyártó számára, amelynek segítségével pontosabb képet kaphatunk a vásárolt termék anyagösszetételéről és környezeti lábnyomáról

A szándékot látva örülhetünk, hogy csökken majd a hulladéktermelés, de az elképzeléseknek a gazdaságra nézve komoly pozitív és negatív hatásuk lehet. Azzal a hátulütővel mindenképpen számolni lehet, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségnek, a tartósságnak, a továbbhasználat szavatolhatóságának ára lesz, amit mi fogunk megfizetni. A jobb termék ára magasabb lesz, ami tovább pörgetheti az inflációt. Az más kérdés, hogy ha ritkábban kell

Az Európai Bizottság azzal számol, hogy a tervezett lépések 2030-ra 132 millió tonna primerenergia-megtakarítást eredményezhetnek, ami körülbelül 150 milliárd köbméter földgáz kiváltásával egyenértékű. Ez a mennyiség nagyjából az Oroszországból érkező földgáz uniós importjának feleltethető meg.

Sokan kérdezik tőlem azt is manapság, hogy ezekben a zavaros időkben hogyan lehet képes Európa egy időben az energiával kapcsolatos ellátásbiztonság fenntartására és olyan klímavédelmi célok teljesítésére, mint az üvegházhatású gázok csökkentése. A tökéletes receptet nem tudjuk, nem is biztos, hogy van olyan. Gúzsba kötve kell tancolnunk. Az Európai Unió körforgásos gazdaságot érintő javaslatait azonban ebből a szempontból mindenképpen érdemes tanulmányozni és fontolóra venni.